

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 lipca 2014r., skierowanym przeciwko Uniwersytetowi Medycznemu w Ł., powód J. Z. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Budowlano- (...) wniósł o zasądzenie kwoty 390.953,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 4 czerwca 2012r. strony zawarły umowę w przedmiocie termomodernizacji budynków Wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł.. Zgodnie z treścią umowy roboty budowlane miały zostać zakończone w terminie 5 miesięcy od daty jej podpisania, tj. do dnia 4 listopada 2012 r., za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 2.753.195,18 zł brutto. Pismem z dnia 25 września 2012 r., doręczonym pozwanemu dnia 28 września 2012 r., powód poinformował go, iż przez okres ok. 30 dni roboczych w trakcie realizacji zadania występowały intensywne opady deszczu uniemożliwiające prowadzenie robót. Pozwany nie wyraził zgody na przedłużenie terminu dokończenia robót. Odbiór końcowy robót nastąpił dnia 14 grudnia 2012 r.. Powód wystawił pozwanemu fakturę opiewającą na kwotę 569.736,84 zł. W związku z utrudnieniami, występującymi w trakcie realizacji inwestycji, roboty zostały wykonane przez powoda z uchybieniem umówionego terminu ich zakończenia, wobec czego pozwany obciążył go karą umowną w wysokości 404.719,70 zł. Mając na uwadze występujące w trakcie realizacji inwestycji intensywne opady deszczu uniemożliwiające przez okres 30 dni prowadzenie robót oraz utrudnienia wywołane montażem instalacji, w ocenie powoda naliczona kara umowna za opóźnienie wynosząca 35 dni jest zasadna co najwyżej za okres 5 dni. Wskazał także, iż kara ta jest rażąco wygórowana w stosunku do zakresu prac jakie nie zostały wykonane w terminie oraz w stosunku do wartości tych prac. Powinna być miarkowana do kwoty 13.765,97 zł, poprzez jej naliczenie za okres co najwyżej 5 dni ($5 \text{ dni} \times 2.753,19 \text{ zł} = 13.765,95 \text{ zł}$). Pismem z dnia 24 czerwca 2014 r., doręczonym pozwanemu dnia 26 czerwca 2014 r. powód wezwał go do zapłaty należnego mu wynagrodzenia za wykonanie umowy w kwocie 569.736,84 zł, pomniejszonego o już zapłaconą kwotę 165.017,14 zł a także o karę umowną za opóźnienie wynoszącą 5 dni w wysokości 13.765,95 zł, tj. kwoty 390.953,75 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Wskazał ponadto, iż pozwany nie poniósł żadnej szkody w wyniku opóźnienia.

(pozew, k. 2-9)

W odpowiedzi na pozew z dnia 5 września 2014r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, na podstawie złożonego zestawienia kosztów, a w braku takiego zestawienia wedle norm przepisanych.

Wskazał, iż przyczyny opóźnienia powoda w terminowym wykonaniu przedmiotowej umowy podnoszone w pozwie, nie mają znaczenia w sprawie. Strony w umowie określiły uprawnienie zamawiającego przewidując karę umowną już za samo opóźnienie, bez względu na to, czym zostało ono spowodowane. Wysokość naliczonej kary umownej została ustalona na podstawie postanowień obowiązującej strony umowy ($0,1 \% \times 2.753.195,18 \text{ zł} \times 7 \text{ dni} = 19.272,37 \text{ zł}$ oraz $0,5 \% \times 2.753.195,18 \text{ zł} \times 28 \text{ dni} = 385.447,33 \text{ zł}$, co łącznie dają kwotę 404.719,69 zł). Zamawiający wystawił notę księgową nr (...) z dnia 20.12.2012 r. i na podstawie w/w umowy, bez uprzedniego wezwania wykonawcy, dokonał potrącenia przysługującej mu kary umownej z należnością przysługującą powodowi. Podniósł ponadto, iż do opóźnienia realizacji prac doszło wyłącznie na skutek czynników leżących po stronie powoda. Występujące w tym okresie opady miały charakter opadów normalnych dla strefy klimatycznej w jakiej położona jest Polska. Nadto jeszcze w dniu 20 lipca 2012r. wykonawca potwierdził, iż na ten dzień nie ma zagrożenia niedotrzymania terminu wykonania umowy. Przedstawione przez powoda dane o sumie opadów atmosferycznych pochodzą ze stacji L., a więc ok. 10 km od inwestycji i nie wskazują, kiedy opady te miały mieć miejsce czy w ciągu dnia czy nocy, nie wskazują nadto ich intensywności. W ocenie pozwanego nie zaistniały przesłanki do miarkowania kary umownej, co do naliczenia której był on zobowiązany w świetle przepisów ustawy o finansach publicznych oraz o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Wskazał, iż w terminie zakreślonym w umowie

powód nie zrealizował 90% prac objętych umową, ale stan ich zaawansowania na dzień 16 października 2012r. wynosił 73,31 %. Podniósł ponadto, że nałożona kara umowna nie może być uznana za rażąco wygórowaną oraz, że naruszenie przez powoda terminu realizacji prac doprowadziło go do negatywnych skutków prawnych i majątkowych. Wskazał, iż zrealizowane przez powoda prace miały wady zgłaszane w toku procedur gwarancyjnych. Ponadto podniósł, iż roszczenie powoda w zakresie odsetek jest nienależne, albowiem zgodnie z zawartą umową warunkiem wypłaty należności z faktury częściowej i końcowej jest przedstawienie zamawiającemu dowodu uregulowania 100 % należności na rzecz podwykonawców, a jak ujawniono już po zejściu powoda z placu budowy, na obiekcie znajdowali się inni niezgłoszeni pozwanemu podwykonawcy, na rzecz których powód do dziś nie uregulował wynagrodzenia. Wskazał, iż w konsekwencji roszczenie powoda, nawet przy założeniu miarkowania kary umownej jest niewymagalne.

Z ostrożności procesowej wskazał, iż nawet gdyby w niniejszej sprawie został wydany wyrok zasądający na rzecz powoda całość lub część dochodzonej kwoty, wyrok ten miałby charakter konstytutywny i dopiero od daty jego publikacji można by było mówić o innym, niż ustalony w umowie z dnia 4 czerwca 2012 r. zakresie przedmiotowego zobowiązania, które strona pozwana do w/w chwili będzie uznawać za niewątpliwą.

(odpowiedź na pozew k. 88-97)

Na rozprawie w dniu 7 grudnia 2016r. pełnomocnik powoda złożył zestawienie kosztów, zaś pełnomocnik strony pozwanej wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce.

(stanowisko strony, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r, k 1035, adnotacja – 00:38:15)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 4 czerwca 2012r. pomiędzy Uniwersytetem Medycznym w Ł. (Zamawiającym) a J. Z. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą 'Przedsiębiorstwo Budowlano- (...)' z siedzibą we W. (Wykonawcą) została zawarta umowa nr (...).

Zgodnie z jej postanowieniami wykonawca przyjął do wykonania jako generalny wykonawca, stanowiące przedmiot umowy roboty budowlane polegające na: termomodernizacji budynków A, B, C, D Wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł. w oparciu o dokumentację projektową wykonaną przez Biuro (...) Sp. z o.o. z K. (§ 1 umowy).

Termin zakończenia wszelkich robót objętych umową (odbior końcowy) miał nastąpić najpóźniej po upływie 5 miesięcy od daty podpisania umowy (§ 3 ust. 1b umowy).

Wykonawca przejął na siebie obowiązek utylizacji materiałów z rozbiórki (a podlegających utylizacji), oraz do przedstawienia Zamawiającemu dokumentów potwierdzających przekazanie materiałów do utylizacji (§ 5 ust. 11 umowy).

Strony w § 8 ust. 1 umowy postanowiły, iż za wykonanie przedmiotu umowy wykonawcy przysługuje od zamawiającego wynagrodzenie kosztorysowe, którego wartość zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej umowy wynosi: 2 238 370,07 zł netto (2 753 195,18 zł brutto w tym 514 825,11 zł podatku VAT). Rozliczenie za wykonane prace stanowiące przedmiot niniejszej umowy miało odbywać się na podstawie faktur VAT: częściowych wystawianych przez Wykonawcę w cyklu miesięcznym na podstawie kosztorysów powykonawczych sporządzanych na podstawie prowadzonej przez Wykonawcę księgi obmiarów oraz końcowej (§ 8 ust. 7). Wynagrodzenie z faktur częściowych nie mogło przekroczyć 80% całego wynagrodzenia określonego w § 8 ust. 1.

Warunkiem wypłaty należności z faktury częściowej było przedstawienie przez Wykonawcę pisemnych oświadczeń wszystkich podwykonawców o dokonaniu zapłaty na ich rzecz 100% należności za dotychczas wykonane prace i materiały użyte przy realizacji inwestycji objętej przedmiotową umową lub oświadczeń podwykonawców o zrzeczeniu się względem Zamawiającego roszczeń o zapłatę z tego tytułu. Warunkiem wypłaty należności z faktury końcowej jest przedstawienie przez Wykonawcę pisemnych oświadczeń wszystkich podwykonawców o dokonaniu zapłaty na ich rzecz 100% należności za wykonane prace i użyte materiały przy realizacji inwestycji objętej

przedmiotową umową lub oświadczeń podwykonawców o zrzeczeniu się względem Zamawiającego roszczeń o zapłatę z tego tytułu. W przypadku braku stosownych oświadczeń podwykonawców Zamawiający uprawniony został do zapłaty wynagrodzenia bezpośrednio na rzecz podwykonawców, która to zapłata pomniejszała będzie o wartość wynagrodzenia należnego Wykonawcy (§ 8 ust. 12).

Zamawiający miał dokonać zapłaty należności wskazanych w fakturach w terminie 30 dni, licząc od daty doręczenia prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z kompletem dokumentów rozliczeniowych (§ 8 ust. 13).

Przewidziano, iż odbioru końcowego dokonuje się po całkowitym zakończeniu wszystkich robót składających się na przedmiot umowy (§ 11 ust. 5).

Strony uzgodniły (§ 14 ust. 1 umowy), m.in. iż Wykonawca zapłaci Zamawiającemu niezależne od siebie kary umowne:

a. w przypadku opóźnienia w zakończeniu prac (odbior końcowy) w stosunku do terminu określonego w § 3 ust. 1 lit. b) w wysokości:

- za pierwsze 7 dni opóźnienia kara umowna w wysokości 0,1% wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy, wskazanego w § 8 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia, liczone od dnia następnego po upływie tego terminu do dnia dokonania odbioru końcowego, z uwzględnieniem § 11 ust. 2 lit. e,

- za kolejne dni opóźnienia kara umowna w wysokości 0,5 % wartości brutto wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy, wskazanego w § 8 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia, liczone od dnia następnego po upływie tego terminu do dnia dokonania odbioru końcowego, z uwzględnieniem § 11 ust. 2 lit. e.

Zgodnie z § 14 ust. 3 umowy należności wynikające z tytułu kar umownych miały być płatne w terminie 7 dni od dnia wystawienia przez zamawiającego noty obciążeniowej. Zamawiający mógł, bez uprzedniego wzywania Wykonawcy, potrącić kwoty należne mu z tytułu kar umownych z należnego Wykonawcy wynagrodzenia.

Strony zastrzegły sobie prawo dochodzenia odszkodowania do wysokości faktycznie poniesionej szkody, niezależnie od zapłaty kar umownych (§ 13 ust. 4).

W myśl § 16 ust. 1 umowa mogła ulec zmianie w szczególności w zakresie zapisów obejmujących m.in. termin zakończenia realizacji przedmiotu zamówienia.

Zmiany umowy, o których mowa w ust. 1 dopuszczalne były m.in. w przypadku działania siły wyższej (za siłę wyższą nie uznaje się np. warunków atmosferycznych adekwatnych do strefy klimatycznej miejsca inwestycji, strajków, zmiany cen surowców i materiałów, itp.). (§ 16 ust. 2 lit. a), utraty przez Zamawiającego źródła finansowania inwestycji w całości lub w części (§ 16 ust. 2 lit. b), gdy z uwagi na konieczność realizacji robót dodatkowych lub zamiennych dojdzie do konieczności wstrzymania lub opóźnienia prac na obiekcie (§ 16 ust. 2 lit. c), gdy konieczność zmiany jest spowodowana wystąpieniem niezależnych od stron okoliczności, których nie można było przy dołożeniu należytej staranności przewidzieć w chwili zawarcia umowy, a które uniemożliwiają prawidłową realizację przedmiotu umowy zgodnie z jej postanowieniami (§ 16 ust. 2 lit. l).

(umowa k. 17-29)

Prace budowlane miały być realizowane w oparciu o dokumentację projektową wykonaną przez Biuro (...) Sp. z o.o. z K. według zakresu obejmującego m.in.: demontaż blachy fałdowej z elewacji, ocieplenie elewacji budynku, ocieplenie dachu z wymianą okrycia, obróbek blacharskich i rynien, odtworzenie izolacji przeciw wilgociowej pionowej ścian fundamentowych oraz pozwolenie na budowę z dnia (...)wydane przez Prezydenta Miasta Ł.

Zgodnie z projektem NR (...), sporządzonym przez Biuro (...) Spółka z o.o. w K., odnośnie ocieplania ścian (pkt 7.0 projektu) wskazano m.in., iż podczas prowadzenia prac oraz schnięcia tynków temperatura zewnętrzna powietrza, podłoża i wbudowanego materiału nie może być niższa niż +5°C lub wyższa niż 25°C a wilgotność

względna powietrza nie powinna przekraczać 80%. Niedopuszczalne jest prowadzenie prac, jeżeli zapowiadany jest spadek temperatury poniżej 0°C w przeciągu 24 godzin, w czasie opadów atmosferycznych, podczas silnego wiatru i przy dużym nasłonecznieniu elewacji, bez odpowiednich osłon ograniczających niekorzystny wpływ warunków atmosferycznych.

(projekt k. 30-51)

Prace miały zostać wykonane w technologii B.. Zgodnie z kartą techniczną podkładu tynkarskiego pod cienkowarstwowe tynki mineralne, akrylowe i dekoracyjne (...) temperatura otoczenia i podłoża w trakcie nakładania i wysychania powinna wynosić od +5°C do 25°C, wilgotność względna powietrza w trakcie nakładania i wysychania: do 80%, czas wysychania został określony na min. 4 godziny.

(karta techniczna k. 941-949)

Pozwany zawarł w dniu 16 lutego 2012r. z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umowę o dofinansowanie inwestycji. Dotyczyła ona kompleksowej termomodernizacji wybranych budynków (...) w Ł.. Miała być wykonana instalacja grzewcza, wymiana okien, ocieplenie dachu i ścian.

Powód został wybrany na wykonawcę robót w trybie przetargu nieograniczonego.

(umowa o dofinansowanie, k. 111-136, zeznania M. S., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 775, adnotacja – 00:25:45-00:28:41)

Powód był jednym z kilku wykonawców. W drodze przetargu zostali wyłonieni także inni wykonawcy, m.in. zajmujący się wymianą centralnego ogrzewania, wymianą okien, wymianą klimatyzatorów.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 679, adnotacja - 00:21:00, 00:22:06)

Zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowo-czasowym robót wykonywanych przez firmę powoda, związanych z termomodernizacją budynków A, B, C i D Wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł., termin rozpoczęcia robót w budynku A, B i D został przewidziany na dzień 4 czerwca 2012r., zaś w budynku C – na dzień 11 czerwca 2012r., termin zakończenia – we wszystkich budynkach został przewidziany na dzień 4 listopada 2012r.

(harmonogram k. 694, harmonogram szczegółowy k. 965)

W dniu 4 czerwca 2012r. nastąpiło wprowadzenie firmy powoda na budowę.

(protokół wprowadzenia na budowę, k. 964)

Kierownikiem robót w firmie powoda był J. L. (1), zaś koordynatorem prac – K. W. (1).

(zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 402, adnotacja – 00:11:53, zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 409, adnotacja – 01:56:04)

W dniach 29 czerwca 2012r., 8 sierpnia 2012r., 26 września 2012r., 10 grudnia 2012r., zostały sporządzone protokoły częściowego odbioru wykonanych robót, a następnie wystawione przez Przedsiębiorstwo Budowlano - (...) faktury: w dniu 4 lipca 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 361 261,93 zł, w dniu 8 sierpnia 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 427 186,28 zł, w dniu 27 września 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 584 041,26 zł, w dniu 16 października 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 646 981,98 zł oraz w dniu 10 grudnia 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 179 073,45 zł.

(protokoły częściowego odbioru wykonanych robót, k. 61-62, 64-65, 67-68, 71-72, faktury, k. 63, 66, 69-70, 73)

Pismem z dnia 20 lipca 2012r. Przedsiębiorstwo Budowlano (...) ustosunkowując się do pisma strony pozwanej z dnia 18 lipca 2012r. wskazało, iż posiada niezbędny potencjał osób i środki pozwalające na bezpieczne i zgodne z umową

wykonanie zadania. Prowadzone prace wykonywane są zgodnie ze sztuką budowlaną, obowiązującą dokumentacją i przy chowaniu przepisów BHP. Poinformowało, iż na dzień sporządzania pisma nie ma zagrożenia nie dotrzymania terminu umowy. Jednocześnie zwróciło uwagę, że od dwóch tygodni w Ł. pada deszcz, co uniemożliwia prowadzenie niektórych robót i znacznie spowalnia prowadzone prace. W przypadku dalszego występowania złej pogody wskazało, iż będzie wnioskować o przedłużenie terminu realizacji zadania.

(pismo k. 104)

Powód zawarł w dniu 29 maja 2012r. z M. K. (1) (podwykonawcą) umowę o wykonanie robót budowlanych (...) dotyczącą kompleksowego wykonania robót dekarских oraz termomodernizacyjnych dachów wraz z robotami blacharskimi oraz robotami towarzyszącymi związanymi z Termomodernizacją Kompleksu Czterech Budynków A, B, C i D Wydziału Farmacji (...) w Ł. przy ul. (...).

Podwykonawca ustalone umową prace miał przeprowadzić w terminie do 7 lipca 2012r. (§ 3 umowy).

Następnie w dniu 13 lipca 2012r. powód zawarł z M. K. (1) kolejną umowę o wykonanie robót budowlanych nr (...), o takim samym przedmiocie wykonania prac.

Wykonawca ustalone umową prace miał przeprowadzić w terminie do 31 sierpnia 2012r. (§ 3 umowy).

Zgodnie z § 9 umów jeśli Wykonawca nie stosuje się w trakcie przeprowadzania robót do ustalonych w umowie terminów lub przedłużonych w drodze porozumienia terminów dodatkowych, Zamawiający ma prawo domagać od niego zapłacenia kary umownej w wysokości 1 % wartości wykonanych robót za każdy dzień opóźnienia. Za nieterminowe usunięcie wad stwierdzonych podczas odbioru końcowego przedmiotu umowy lub w okresie gwarancji w wysokości 1% wynagrodzenia za każdy dzień opóźnienia licząc od dnia wyznaczonego na ich usunięcie. Za odstąpienie od realizacji przedmiotu umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy 10% wartości szacunkowej bądź końcowej przedmiotu umowy. Zamawiający ma możliwość dochodzenia kar uzupełniających w przypadku, gdy poniesione koszty przekraczają kary przewidziane w zawartej umowie.

(umowy k. 363-370, k. 373-380)

Firma powoda miała problemy z wyegzekwowaniem terminowego wykonania prac przez podwykonawców. Zatrudniała dodatkowych pracowników, żeby wykonać czynności za podwykonawców.

(zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 406, adnotacja – 01:00:54, k. 407, adnotacja – 01:20:07, zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 411, adnotacja – 02:17:28)

Firma (...) obciążyła M. K. (1) należnościami z tytułu kary umownej w związku z nieterminową realizacją wykonywanych prac.

(zeznania M. K., protokół rozprawy z dnia 24.03.2015r., k. 707, adnotacja – 00:29:31)

Prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 21 października 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt V GC 335/13 Sąd Rejonowy we Włocławku zasądził od M. K. (1) na rzecz powoda J. Z. kwotę 58.586,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 kwietnia 2013r. i kosztami procesu.

(wyrok, k. 1023, postanowienie, k. 1024)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu M. Ś. prowadził postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela J. Z. przeciwko M. K. (1). Postanowieniem z dnia 9 września 2015r. zostało ono umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(postanowienie k. 1025)

M. K. (1) złożył zawiadomienie dotyczące utraty na terenie robót prowadzonych przez jego firmę na terenie Wydziału Farmacji (...) narzędzi. Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2015 roku, zatwierdzonym przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł. w dniu 27 stycznia 2015 roku, umorzono dochodzenie w sprawie dokonanego w nieustalonym czasie, jednak nie wcześniej niż 27 listopada 2012 roku, w Ł. przywłaszczenia narzędzi budowlanych o łącznej wartości 8.827 zł na szkodę M. K. (1), tj. o czyn z art. 284 § 1 k.k. wobec niewykrycia sprawcy czynu. Po rozpoznaniu zażalenia M. K. (1) na powyższe postanowienie Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi utrzymał je w mocy.

(postanowienie, k. 212 załączonych akt sprawy 1Ds 801/14, IV Kp 186/15)

W dniu 11 lipca 2012r. pozwany (zamawiający) zawarł z P. Ż. (1) prowadzącym działalność pod firmą (...) (wykonawcą) umowę nr (...), której przedmiotem była dostawa 16-tu kompletów klimatyzacyjnych typu split wraz z ich montażem i wykonaniem instalacji chłodniczej izolowanej, odwodnieniowej sterującej, elektrycznej zasilającej urządzenia klimatyzacyjne oraz uruchomienie instalacji dla wybranych pomieszczeń Wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł., ul. (...). Dostawa, instalacja i uruchomienie urządzeń miało nastąpić w terminie 3 miesięcy od dnia podpisania umowy.

(umowa k. 443-450)

Pismem z dnia 4 lipca 2012r. pozwany poinformował powoda, iż prace związane z montażem/demontażem klimatyzatorów w żaden sposób nie będą kolidowały z robotami termomodernizacyjnymi. Przypomnił jednocześnie, że demontaż klimatyzatorów znajduje się w zakresie robót wykonywanych przez firmę powoda i to on decyduje, w jakiej kolejności powinny być demontowane urządzenia. Wskazał, iż do ponownego montażu nowych, urządzeń klimatyzacyjnych została wybrana firma (...) z Ł., która została poinformowana, że ma dostosować harmonogram swoich prac do prac wykonywanych przez firmę powoda, wobec czego nie jest możliwe, aby firma (...) wstrzymała prace czekając na ruch firmy klimatyzacyjnej.

(pismo k. 439)

Pismem z dnia 1 sierpnia 2012r., Przedsiębiorstwo Budowlano - (...) poinformowało pozwanego, iż w związku z prowadzonymi pracami pn. „Termomodernizacja budynków A,B,C,D wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł. przy ul. (...)”, zleciła część prac następującym podwykonawcom: (...) J. P. (1), (...) R. G., (...) S. G., (...) s.j.

(pismo, k. 432, zeznania J. P., protokół rozprawy z dnia 24.03.2015r., k. 706v., adnotacja – 00:09:44))

Pismem z dnia 25.09.2012r. (otrzymanym przez pozwanego w dniu 28.08.2012r.) Przedsiębiorstwo Budowlano - (...) w związku z niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi występującymi w trakcie realizacji zadania uniemożliwiającymi prowadzenie prac, zwróciło się z prośbą do pozwanego o przedłużenie umownego terminu zakończenia prac, tj. do dnia 30.11.2012r.. Wskazało, iż z uwagi na wykonywanie prac na zewnątrz, występujące opady deszczu w sposób nieprzewidziany opóźniły oraz zdeorganizowały prowadzone roboty /ok. 30 dni roboczych gdzie występowały opady deszczu/. Do niniejszego pisma zostało załączone zestawienie wykazu dni deszczowych w oparciu o dane stacji meteorologicznej Ł.- Ł..

(pismo k. 52-55, potwierdzenie odbioru, k. 56-57)

W podpowiedzi na powyższe pismem z dnia 4 października 2012 r. pozwany poinformował, iż nie wyraża zgody na przesunięcie terminu zakończenia robót.

(pismo, k. 58)

Funkcję inspektora nadzoru do spraw budowlanych na terenie inwestycji pełnił A. B..

(zeznania A. B., protokół rozprawy z dnia 24.03.2015r., k. 707, adnotacja - 00:45:58)

Prace wykonywane przez firmę powoda, odbywały się na zewnątrz. Z powodu opadów atmosferycznych dochodziło do przestoju w ich wykonywaniu.

(zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 402-403, adnotacja – 00:11:53-00:29:07, zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 409, adnotacja – 01:56:31, zeznania J. B., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 774, adnotacja - 00:12:56)

Powód brał pod uwagę, że latem mogą być dni deszczowe. Nie spodziewał się jednak, że dni uniemożliwiających prace będzie ponad 30. Kiedy padało, nie było możliwości wykonywania prac. Na rusztowaniach były rozmieszczone siatki i plandeki, jednak nie chroniły one przed dużą wilgotnością powietrza. Powód liczył się z tym, że prace musiały być wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, a mianowicie iż jego firma nie mogła wykonywać prac przy temperaturze powyżej 25 stopni Celsjusza i wilgotności 80%.

(zeznania powoda, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r., k. 1033v., adnotacja – 00:07:38)

W tym samym czasie, kiedy prace wykonywała firma powoda, czynności wykonywali także pracownicy firmy zajmującej się założeniem klimatyzacji. Pojawiały się problemy związane ze skoordynowaniem prac. Między firmami dochodziło do nieporozumień.

(zeznania powoda, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r., k. 1034., adnotacja – 00:07:38, 00:21:50, zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 402-403, k. 404-405, k. 408, adnotacja – 00:11:53-00:29:07, 00:41:25–00:54:23, 01:39:17, zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 410, adnotacja – 02:03:41 -02:09:37, zeznania P. Ż., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 776-776v., adnotacja – 00:42:10-00:54:39, zeznania K. J., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 776v.-777, adnotacja- 00:59:05-01:06:51)

Zdarzało się, że powód nie wiedział jakie prace będą wykonywane w związku z wymianą klimatyzatorów. W sierpniu spowodowało to opóźnienia prac wykonywanych przez firmę powoda.

(zeznania M. K., protokół rozprawy z dnia 24.03.2015r., k. 707, adnotacja – 00:29:31)

Klimatyzatory miały zostać zamontowane na dachu. Instalacja musiała zostać poprowadzona pod warstwą ocieplenia. Firma powoda nie mogła położyć styropapy, dopóki nie została poprowadzona instalacja do klimatyzatorów. Skutkowało to brakiem ciągłości prac wykonywanych przez firmę powoda. Pracownicy zajmujący się montażem klimatyzatorów korzystali z rusztowań należących do powoda. Pojawiła się także potrzeba zdjęcia do prac wykonywanych przez powoda blach pokrywających budynki. Pracownicy powoda zdjęli blachy. Był problem z utylizacją materiałów.

Początkowo demontażem kilku klimatyzatorów zajął się inny podmiot, z którym później nie można było nawiązać kontaktu. Ostatecznie firma powoda porozumiała się z firmą (...) i zapłaciła pracownikom zajmującym się zakładaniem klimatyzatorów za demontaż starych urządzeń.

(zeznania powoda, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r., k. 1034., adnotacja – 00:07:38, 00:21:50, zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 402-403, k. 404-405, k. 408, adnotacja – 00:11:53-00:29:07, 00:41:25–00:54:23, 01:39:17, zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 410, adnotacja – 02:03:41 -02:09:37)

Pismem z dnia 6 lipca 2012r. firma (...) zwróciła się do pozwanego z prośbą o wywiezienie zdemontowanych blach. Otrzymała odpowiedź, iż zgodnie z umową z dnia 4 czerwca 2012r. (§ 5 ust. 11) to powód miał zorganizować załadunek i sprzedaż blachy elewacyjnej z remontowanego budynku. W odpowiedzi na powyższe firma (...) poinformowała, że § 5 ust. 11 umowy nie dotyczy zdemontowanych blach osłonowych z elewacji budynku, gdyż nie jest to materiał podlegający utylizacji lecz dalszemu wykorzystaniu bądź ewentualnej dalszej odsprzedaży. W myśl § 7 pkt 2 umowy wykonawca po zdemontowaniu blach osłonowych elewacji ma obowiązek protokolarnego przekazania ich

zamawiającemu. W związku z powyższym firma powoda nie ma możliwości odsprzedaży przedmiotowej blachy, gdyż jest to materiał Inwestora, który protokolarnie zostanie mu sukcesywnie przekazywany.

Ostatecznie firma powoda przekazywała blachę R. S. (1). Z polecenia P. B. (2) zajmował się on pozyskiwaniem złomu, zorganizował transport blachy.

(pismo, k. 615-617, zeznania R. S., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 777, adnotacja- 01:10:34-01:12:00)

Nie dochodziło do przestoju w pracach świadczonych przez firmę powoda z uwagi na zbyt małą ilość rusztowań.

(zeznania powoda, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r., k. 1034v., adnotacja – 00:29:41)

Pracownik pozwanego J. M. (1) zwracał powodowi uwagę, że w jego ocenie, w stosunku do zakresu prac przewidzianych umową, jest zbyt mało pracowników.

(zeznania J. M., protokół rozprawy z dnia 11.08.2015r., k. 848, adnotacja – 00:21:02)

Zdarzało się, że z powodu złych warunków atmosferycznych przez całe dni nie można było wykonywać pracy. Ale zdarzało się, że pracownicy firmy powoda pracowali godzinę, dwie dłużej. Jeżeli była ładna pogoda wykonywali pracę również w soboty. Nie pracowali w systemie pracy zmianowej.

(zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 402-403, k. 409, adnotacja – 00:11:53-00:29:07, 01:54:15)

Kiedy pracownicy firmy powoda dostrzegli niebezpieczeństwo nie wykonania w terminie prac, intensyfikowali pracę, zatrudniali dodatkowych pracowników, pracowali w weekendy, zmieniali podwykonawców.

(zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 411, adnotacja – 02:19:57 - 02:21:06)

Zdarzyło się, że po zdemontowaniu przez firmę powoda parapetów w budynku D (w celu ułożenia styropianu), zanim nastąpiło ich ponowne zamontowanie, wystąpiły opady deszczu i doszło do zalania pomieszczeń. Zacieki mogły też się pojawić ze strony dachu, ponieważ w czasie termomodernizacji dachu padało. Szkada została pokryta z ubezpieczenia.

(zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 405, adnotacja – 00:55:11-00:59:44)

Przy odbiorze końcowym, inwestor nie podnosił kwestii zalania pomieszczeń.

(zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 410, adnotacja – 02:14:45)

Na dzień 4 listopada 2012r. firma powoda ocieplila ściany, docieplila fundamenty, także prace na dachu były zakończone. Pozostały jeszcze do wykonania opaski chodnikowe, część płytek przy wejściach do budynku - na podestach, stopniach schodów, część tynku na cokołach. Z powodu przymrozków nie można było wykonać zagęszczenie gruntów – ta czynność została przeprowadzona po 4 listopada 2012r.

(zeznania J. L., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 406, k. 408-409, adnotacja – 01:08:36-01:10:16, 01:42:52 - 01:44:09, 01:54:37, zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 410, adnotacja – 02:11:09)

Wady wskazane przez inwestora pracownicy firmy powoda usuwali na bieżąco.

(zeznania K. W., protokół rozprawy z dnia 30.10.2014r., k. 410, adnotacja – 02:12:21)

Ogłaszając przetarg pozwany przygotował umowę ze wskazaniem terminu zakończenia prac. Oferent nie miał możliwości zmiany terminu wykonania umowy.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 679, adnotacja - 00:32:50)

Termin wykonania prac został określony na dzień 31 grudnia 2012r. W terminie dwa tygodnie wcześniejszym uczelnia była zobowiązana do rozliczenia inwestycji. Dokumenty miały do tego czasu zostać przesłane do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wszelkie rozliczenia musiały zostać dokonane najpóźniej w połowie grudnia.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 682, adnotacja - 01:03:57, zeznania A. B., protokół rozprawy z dnia 24.03.2015r., k. 707, adnotacja - 00:45:58, zeznania M. S., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 774, adnotacja - 00:21:38, zeznania M. S., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 774v.-775, adnotacja - 00:23:25)

Pozwany nie miał możliwości negocjowania z Funduszem(...)terminu zakończenia prac.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 679, adnotacja - 00:34:56)

Powód rozmawiał z inwestorem o możliwości przedłużenia terminu wykonania umowy. Jednak pozwany, z uwagi na konieczność rozliczenia się w związku z dofinansowaniem projektu, nie widział takiej możliwości.

Powód spotkał się kilka razy w tym celu z P. B. (2) - zastępcą dyrektora biura remontów i eksploatacji pozwanego (...), który był osobą odpowiedzialną za proces inwestycyjny oraz przygotowanie dokumentów w związku z przetargiem oraz dofinansowaniem z Funduszu(...).

(zeznania powoda, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r., k. 1033v., adnotacja - 00:07:38, zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 678, adnotacja - 00:11:53)

W dniu 14 grudnia 2012r. prace zostały zakończone i został spisany protokół na okoliczność odbioru robót remontowo budowlanych wykonywanych przez Przedsiębiorstwo Budowlano- (...). W jego treści wskazano, iż roboty zostały wykonane zgodnie z umową nr (...) w okresie od dnia 4 czerwca 2012r. do 4 listopada 2012r.

(protokół k. 16)

W dniu 14 grudnia 2012r. powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...), opiewającą na kwotę 569.736,84 zł, z terminem płatności 13 stycznia 2013r.

(faktura, k. 15)

Dnia 20 grudnia 2012r. pozwany wystawił notę księgową nr (...), obciążył Przedsiębiorstwo Budowlano - (...) kwotą 404.719,70 zł tytułem kary umownej za nieterminową realizację robót w oparciu o umowę nr (...) z dnia 4 czerwca 2012r.

(nota księgową, k. 59)

Dnia 14 stycznia 2013r. pozwany tytułem wynagrodzenia należnego powodowi, (wskazanego zgodnie z Fakturą VAT nr (...), tj. 569.736,84 zł pomniejszonego o kwotę wskazaną w powyższej notce księgowej, tj. 404.719,70 zł) wypłacił kwotę 165.017,14 zł.

(potwierdzenie przelewu, k. 60)

Pismem z dnia 14 czerwca 2014 r., otrzymanym przez pozwanego w dniu 26 maja 2014r., powód wezwał go do zapłaty kwoty 390.953,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 14 stycznia 2013 r., wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 10 grudnia 2012 r. opiewającej na kwotę 569.736,84 zł, tytułem należnego wynagrodzenia za wykonanie termomodernizacji budynków A, B, C i D Wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł. na podstawie umowy nr (...) z dnia 04 czerwca 2012 r., w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania.

(wezwanie k. 74-76, potwierdzenie odbioru, k. 77-78)

(...) Medyczny w Ł. uzyskał dofinansowanie ze środków Funduszu, w trakcie realizacji projektu pojawiła się możliwość zmiany wysokości dotacji z 30% na 50%, pod warunkiem jednak zrealizowania prac w terminie.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 679, adnotacja - 00:16:59)

Pozwany chciał zrealizować inwestycję w trakcie wakacji, przed przybyciem studentów na nowy rok akademicki. W październiku pojawił się problem, rozpoczęły się zajęcia, przybyli studenci, były utrudnienia w ciągach komunikacyjnych.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 681, adnotacja - 00:44:45)

Inwestycję udało się zrealizować w terminie. Uczelnia nie utraciła dofinansowania. (...) Medyczny uzyskał pełne dofinansowanie ze środków Funduszu. Dofinansowanie uzyskiwane od funduszu dotyczyło tylko faktur wystawionych. Ponieważ rozliczenia musiały zostać dokonane do połowy grudnia, pozwany przedłożył jednostce finansującej faktury opiewające na pełną wartość wykonanych przez powoda prac bez uwzględnienia naliczonych kar umownych.

(zeznania P. B., protokół rozprawy z dnia 22.01.2015r., k. 679, adnotacja - 00:46:25, zeznania M. S., protokół rozprawy z dnia 16.06.2015r., k. 774v., adnotacja – 00:21:38-00:41:43, rozliczenie, k. 137-161)

Podstawowymi przyczynami opóźnień w realizacji przez stronę powodową robót objętych umową z dnia 4 czerwca 2012r. były:

- przyjęcie przez inwestora (pозwanego) i wykonawcę robót (powoda) zbyt krótkiego terminu na wykonanie całości prac termomodernizacji w związku z bardzo dużym zakresem robót objętych umową,
- konieczność stosowania w czasie robót prawidłowych zasad wykonania prac ujętych w warunkach wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych,
- konieczność uwzględnienia w czasie wykonania robót zaleceń autora projektu o bezwzględnym wstrzymywaniu prac, gdy wystąpią niekorzystne warunki atmosferyczne opisane w punkcie 7.0 projektu związane z panującą temperaturą i wilgotnością powietrza oraz opadami deszczu.

Dobowa suma opadów w miesiącu czerwcu 2012r. – 82,1 litr/m², lipcu 2012r.- 67,6 litr/m², sierpniu 2012r. – 54,8 litr/m², wrześniu – 54,8 litr/m².

Ilość dni w okresie od czerwca do września 2012r., gdzie:

- wilgotność powietrza przekraczała 80% - 27 dni,
- temperatura przekroczyła 25°C – 44 dni, w tym: w miesiącu czerwcu – 8 dni, lipcu - 18 dni, sierpniu - 16 dni, wrześniu - 2dni,
- temperatura była niższa niż 5°C – 4 dni.

Ilość godzin opadów w danym miesiącu: czerwcu 2012r. - 78,10, lipcu 2012r. - 41,30, sierpniu 2012r. - 53,30, wrześniu - 65,80.

Warunki atmosferyczne wpłynęły na zakres prac w stopniu niewielkim.

Umowa była realizowana w oparciu o projekt techniczny. Projektant zalecił, żeby wstrzymać prace przy dużej wilgotności oraz wyższej temperaturze. Należało te elementy wziąć pod uwagę.

Zastosowanie przez firmę powoda osłon nie wpłynęłoby za zmianę stopnia wilgotności powietrza. Nie pomogłoby zastosowanie nawiewu przy tego rodzaju pracach, ponieważ jego działanie jest miejscowe. Tynk musi wysychać stopniowo. Termoizolacyjne elewacyjne nie powinny być wykonywane zimą. Te prace mogą być wykonywane w okresie wiosenno- jesiennym. Prace wykonywane przez powoda, mimo niekorzystnych warunków, posuwały się.

Wykonanie tak znacznego zakresu robót w okresie 5 miesięcy (lub 6 miesięcy) nie może wskazywać, iż na przedmiotowej budowie zatrudniono zbyt małą ilość pracowników w stosunku do potrzeb i panujących warunków, braków wystarczającej ilości pracowników oraz nieterminowe zaopatrzenie materiałowe.

Także ilość rusztowań była wystarczająca, bowiem praca została wykonana z niewielkim opóźnieniem. Postawienie rusztowania przy całej powierzchni jest kosztowne, dlatego prace wykonuje się etapami.

Na pewnych etapach robót występowały niekorzystne warunki atmosferyczne (w okresie od czerwca do września 2012r.)

- zwiększona wilgotność powietrza przekraczającą 80% [ok. 27 dni],
- zwiększona temperatura powietrza przekraczającą 25°C [44 dni],
- niższa od wymaganej temperatura powietrza [4 dni],
- zwiększona ilość dziennego opadu deszczu w stosunku do średnich opadów miesięcznych [16-20 dni],
- czas trwania opadów w niektórych dniach.

Dla tego typu, rodzaju, charakteru i technologii robót podczas występowania w różnych okresach miesiąca oraz różnych dniach niekorzystnych warunków pogodowych brak było możliwości innego skoordynowania prac, tak aby na budowie nie było przestojów. Wykonawca robót oraz jego podwykonawcy zamieszkiwali w znacznej odległości od miejsca realizacji robót – co wykluczało ewentualną możliwość zatrudnienia ich na innych budowach w zamkniętych pomieszczeniach.

Na dzień 04.11.2012r. zaangażowanie w ujęciu procentowym stopnia wykonania robót było w granicy 90-95% całego zakresu robót.

Nie można wykluczyć, iż pomimo stwierdzonych niekorzystnych warunków atmosferycznych istniała teoretyczna możliwość terminowego wykonania prac wynikających z umowy. Technologia prawidłowego wykonania robót oraz warunki techniczne narzucone przez projektanta (a więc również przez inwestora) powinny decydować o wykonaniu danej roboty a nie pośpiech i wykonanie ich w warunkach niekorzystnych i niedopuszczalnych – tylko dlatego aby wykonać roboty w terminie, bez względu na ich jakość.

(opinia biegłego z zakresu budownictwa J. K., k. 871-887, opinia uzupełniająca, k. 934, ustna opinia uzupełniająca, protokół rozprawy z dnia 10.10.2016r., k. 998v.-999, adnotacja – 00:03:46, informacja z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, k. 796-800)

Powód rozliczył się z podwykonawcami, nie ma w tym zakresie żadnych zaległości.

(zeznania powoda, protokół rozprawy z dnia 07.12.2016r., k. 1034, adnotacja – 00:21:50)

L. S. s.j. po dokonaniu rozliczeń z firmą powoda złożyła oświadczenie o braku jakichkolwiek należności wobec niej po stronie powoda.

(umowa, k. 547-553, decyzja, k. 543-544, potwierdzenia przelewu, k. 545-546, oświadczenie o potrąceniu wierzytelności, k. 555-556, oświadczenie, k. 558)

Odnosnie współpracy z firmą (...) S. G., powód na poczet kaucji gwarancyjnej zatrzymał kwotę 1.458,23 zł, na rzecz podwykonawcy uiścił kwotę 15.190,50 zł, zaś kwota wynagrodzenia w wysokości 12.515,80 zł została potrącona z wierzytelnością powoda z tytułu naliczonej kary umownej za zwłokę.

(umowa, k. 560-568, gwarancja, k. 569-570, potwierdzenie przelewu, k. 559, oświadczenie o potrąceniu wraz z potwierdzeniem nadania, k. 572-576)

Powód w trakcie niniejszej inwestycji współpracował także z firmą Usługi Budowlane A. J.. W związku z niewywiązywaniem się przez podwykonawcę z zawartej umowy, powód odstąpił od umowy i obciążył go karą umowną. Powód wystąpił z powództwem przeciwko A. J. o zapłatę tytułem odszkodowania oraz kary umownej kwoty w łącznej wysokości 18.209,66 zł.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2015r. Sąd Rejonowy we Włocławku zasądził od A. J. na rzecz J. Z. kwotę 14.830,80 zł.

(wyrok, k. 373, uzasadnienie, k. 381-386 załączonych akt sprawy V GC 614/13)

W przedmiocie współpracy z firmą (...) R. G. –strony zawarły porozumienie, w którym rozliczyły wszystkie wzajemne należności wynikające z realizacji podpisanych umów.

(dokumentacja, k. 578-597, potwierdzenie przelewu, k. 598, porozumienie, k. 577)

Odnosnie współpracy z firmą (...) P. H. wystawił powodowi fakturę VAT na kwotę 26.072,56 zł brutto, która została w całości zapłacona.

(dokumentacja k. 599-604)

Powód współpracował także z podwykonawcą (...) J. P. (1). Na podstawie wystawionych przez podwykonawcę faktur Vat, powód dokonał płatności przelewem, przy czym zatrzymał część należności na poczet kaucji gwarancyjnej.

(dokumentacja k. 606-610)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych dowodów, tj. z dokumentów, zeznań powoda oraz świadków.

Sąd w pełni podziela opinie biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. K. (2). Zauważyć należy, iż opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c, lecz odróżniają je szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków.

Złożona w rozpoznawanej sprawie opinia odznacza się pełną przydatnością dowodową w świetle powołanych kryteriów. Sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną, przytoczona na jej uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca, a zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia do wniosków opinii zostały wyczerpująco wyjaśnione w opiniach uzupełniających.

Na rozprawie w dniu 10 października 2016r. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego do spraw budownictwa lądowego oraz o reasumpcję tego postanowienia, jako zbędny dla ustalenia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i jako taki zmierzający wyłącznie do przedłużenia postępowania.

Należy mieć na uwadze, iż składane przez strony w toku procesu wnioski dowodowe muszą być uzasadnione, zaś sam fakt niezadowolenia strony pozwanej z wniosków opinii nie jest wystarczającą przesłanką dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności.

Podkreślić trzeba, iż Sąd nie jest obowiązany dążyć do takiego stanu, żeby strony zgadzały się ze złożoną opinią. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę (wyrok SA w Łodzi z dnia 18 marca 2016 r., I ACa 1381/15, Legalis nr 1446454).

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. M. (1), w zakresie w jakim twierdził, iż opóźnienia prac wykonywanych przez firmę powoda była spowodowane przez zbyt małą ilością rusztowań, zatrudnionych pracowników oraz złą organizację pracy, jako pozostające w sprzeczności z wnioskami zawartymi w opinii biegłego J. K. (2).

Za niewiarygodne w ocenie Sądu należało również uznać zeznania świadka P. Ż. (1), w zakresie w jakim twierdził, że nie dochodziło do opóźnień w wykonaniu prac powoda, w związku z koniecznością jednoczesnego wykonywania prac przez firmę (...) oraz firmę zajmującą się wymianą klimatyzacji, pozostawały one w sprzeczności z zeznaniami powoda oraz świadka M. K. (1).

Sąd nie oparł się na zeznaniach świadka W. N., jako nieprzydatnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadek zajmował się jedynie przygotowaniem specyfikacji montażu klimatyzatorów na budynkach, nie nadzorował wykonania tych prac, wiedzę odnośnie współpracy pracowników Przedsiębiorstwa Budowlano - (...) oraz firmy wykonującej w tym samym czasie, co firma powoda, prace związane z wymianą klimatyzatorów, posiada z relacji innych osób.

Sąd nie oparł się na zeznaniach świadka E. O., która przyznała, iż może mylić wykonywane prace związane z termomodernizacją budynków z pracami wykonywanymi przy budowie auli. Sąd, jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy - pominął zeznania J. P. (1), odnośnie wzajemnych relacji panujących między nim a powodem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w przeważającej części.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 390.953,75 zł, tytułem należnego mu wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych, tj. wynikającego z faktury VAT nr (...) z dnia 14 grudnia 2012 r, opiewającej na kwotę 569.736,84 zł, pomniejszonego o już zapłaconą przez pozwanego kwotę 165.017,14 zł oraz o karę umowną za opóźnienie wynoszące 5 dni w wysokości 13.765,95 zł.

Powód był wykonawcą robót budowlanych polegających na termomodernizacji budynków A, B, C, D Wydziału Farmaceutycznego (...) w Ł.. Miały one zostać przeprowadzone w oparciu o dokumentację projektową wykonaną przez Biuro (...) Sp. z o.o. z K..

Zawarta pomiędzy stronami umowa stanowiła umowę o roboty budowlane.

Zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Umowa o roboty budowlane jest umową wzajemną, nakładającą na obie strony określone, wzajemnie skorelowane zobowiązania. Jednym z podstawowych obowiązków inwestora jest zapłata umówionego wynagrodzenia, przy czym w ramach swobody kontraktowania wynagrodzenie to może mieć charakter ryczałtowy, jak i kosztorysowy.

W rozpoznawanej sprawie strony (§ 8 ust. 1 umowy) uzgodniły, iż za wykonanie przedmiotu umowy powodowi przysługuje od zamawiającego - pozwanego wynagrodzenie kosztorysowe, którego wartość zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik nr 1 do umowy wynosiło: 2 238 370,07 zł netto (2 753 195,18 zł brutto, w tym 514 825,11 zł podatku VAT). Rozliczenie za wykonane prace stanowiące przedmiot niniejszej umowy miało odbywać się na podstawie faktur VAT - częściowych wystawianych przez Wykonawcę w cyklu miesięcznym na podstawie kosztorysów

powykonawczych sporządzanych na podstawie prowadzonej przez Wykonawcę księgi obmiarów oraz końcowej (§ 8 ust. 7).

W dniach 29 czerwca 2012r., 8 sierpnia 2012r., 26 września 2012r., 10 grudnia 2012r., zostały sporządzone protokoły częściowego odbioru wykonanych robót, a następnie Przedsiębiorstwo Budowlano - (...) wystawiło faktury: w dniu 4 lipca 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 361 261,93 zł, w dniu 8 sierpnia 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 427 186,28 zł, w dniu 27 września 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 584 041,26 zł, w dniu 16 października 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 646 981,98 zł oraz w dniu 10 grudnia 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 179 073,45 zł.

W dniu 14 grudnia 2012r. został spisany protokół na okoliczność odbioru robót remontowo - budowlanych wykonywanych przez Przedsiębiorstwo Budowlano- (...). W dniu 14 grudnia 2012r. powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...), opiewającą na kwotę 569.736,84 zł, z terminem płatności 13 stycznia 2013r.

Dnia 14 stycznia 2013r. pozwany wypłacił powodowi kwotę 165.017,14 zł (kwota 569.736,84 zł zgodnie z Fakturą VAT nr (...)) pomniejszona o kwotę wskazaną w nocie księgowej, tj. 404.719,70 zł).

Pozwany w niniejszej sprawie żądanie oddalenia powództwa o zapłatę kwoty 390.953,75 zł, uzasadniał tym, iż powód nie dotrzymał terminu wykonania umowy, co było podstawą do naliczenia kary umownej.

Odnosząc się do kwestii naliczenia kary umownej, wskazać należy, iż powód zakończył prace 14 grudnia 2012r., podczas gdy zgodnie z postanowieniami umowy termin wykonania prac został określony na dzień 4 listopada 2012r., zatem niewątpliwie powód zakończył prace po ustalonym w umowie terminie.

W myśl art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Zgodnie z art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. W myśl § 2 powołanego przepisu, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Przesłankami żądania kary umownej są: istnienie skutecznego postanowienia umownego kreującego obowiązek świadczenia kary oraz spełnienie przesłanek odpowiedzialności kontraktowej. To ostatnie oznacza, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Zastrzeżenie kary umownej modyfikuje ogólne przesłanki odpowiedzialności kontraktowej o tyle, że obowiązek jej zapłaty występuje bez względu na fakt wystąpienia lub wysokość poniesionej szkody. W świetle przepisów kodeksu cywilnego brak szkody lub jej nieznaczna wysokość może stanowić jedynie kryterium miarkowania kary umownej. Możliwe jest jednak odmienne uregulowanie tego zagadnienia przez same strony (W. Borysiak [w:] K. Osajda, Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis 2017)

Kara umowna przewidziana w art. 483 k.c. stanowi odszkodowanie umowne, jak i każde odszkodowanie przysługuje na zasadzie winy. Od odszkodowania sensu stricto kara umowna różni się tylko tym, że należy się bez względu na wysokość szkody (art. 484 par. 1 k.c.) Jeżeli chodzi natomiast o podstawy odpowiedzialności, ustawodawca nie wprowadził w tym zakresie zasad odrębnych. Zobowiązany do zapłaty kary umownej może więc bronić się zarzutem - podobnie jak każdy dłużnik zobowiązany do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania - że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 471 k.c.) (wyrok SN wyrażone w wyroku z dnia 20 marca 1967 r., II CR 419/67, Legalis nr 12999).

Zgodnie z art. 484 § 2 k.c. przesłankami miarkowania kary umownej są wykonanie zobowiązania przez dłużnika w znacznej części oraz rażąco wygórowanie kary umownej. Obie przesłanki miarkowania są równorzędne i rozłączne.

Pierwszą przesłanką miarkowania kary umownej jest to, że zobowiązanie zostało w znacznej części przez dłużnika wykonane. Oznacza to, że interes wierzyciela, jaki miał on w wykonaniu zobowiązania, został zaspokojony w części zbliżającej się do pełnego jego zaspokojenia. Drugą przesłanką miarkowania kary umownej jest jej rażące wygórowanie. Pojęcie rażącego wygórowania kary umownej jest zwrotem niedookreślonym wskazującym na fakt ewidentnej niewspółmiernej wysokości kary umownej do tej, która powinna być należna wierzycielowi w danej sytuacji. Podstawowym kryterium stwierdzenia rażącego wygórowania kary umownej jest uwzględnianie jej stosunku do szkody powstałej po stronie wierzyciela wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Szkodę tę należy rozumieć szeroko jako całość uszczerbków majątkowych i niemajątkowych poniesionych przez wierzyciela.

W niniejszej sprawie strony zawierając w dniu 4 czerwca 2012r. umowę nr (...) przewidziały możliwość zapłaty kar umownych. Przy czym w przypadku opóźnienia w zakończeniu prac (odbior końcowy) w stosunku do terminu określonego w § 3 ust. 1 lit. b) – tj. 5 miesięcy od daty podpisania umowy, jej wysokość za pierwsze 7 dni opóźnienia została przewidziana na 0,1% wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy, wskazanego w § 8 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia, liczone od dnia następnego po upływie tego terminu do dnia dokonania odbioru końcowego, zaś za kolejne dni opóźnienia w wysokości 0,5 % wartości brutto wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy, wskazanego w § 8 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia, liczone od dnia następnego po upływie tego terminu do dnia dokonania odbioru końcowego.

W niniejszej sprawie, w ślad za opinią biegłego z zakresu budownictwa J. K. (2), wskazać należy, iż z uwagi na bardzo duży zakres robót objętych umową przyjęty w umowie termin na wykonanie całości prac termomodernizacji był zbyt krótki. Był on nierealny. Powód wykonując prace, musiał stosować w czasie robót prawidłowe zasady wykonania prac ujęte w warunkach wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Nadto roboty budowlane wykonywane przez powoda, były realizowane w oparciu o projekt techniczny zatem wykonując prace, powód musiał uwzględnić zalecenia autora projektu o bezwzględnym wstrzymaniu prac, gdy wystąpią niekorzystne warunki atmosferyczne opisane w punkcie 7.0 projektu związane z panującą temperaturą i wilgotnością powietrza oraz opadami deszczu. Projektant odnośnie warunków prowadzenia prac zalecił, iż zalecił, żeby wstrzymać prace przy dużej wilgotności oraz wyższej temperaturze, tj. podczas prowadzenia prac oraz schnięcia tynków temperatura zewnętrzna powietrza, podłoża i wbudowanego materiału nie może być niższa niż +5°C lub wyższa niż 25°C a wilgotność względna powietrza nie powinna przekraczać 80%. Niedopuszczalne było prowadzenie prac, jeżeli zapowiadany byłby spadek temperatury poniżej 0°C w przeciągu 24 godzin, w czasie opadów atmosferycznych, podczas silnego wiatru i przy dużym nasłonecznieniu elewacji, bez odpowiednich osłon ograniczających niekorzystny wpływ warunków atmosferycznych. Jak wynika z poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń, w trakcie prowadzenia przez powoda prac występowały niekorzystne warunki atmosferyczne, zaś w ślad za opinią biegłego J. K. (2), należało przyjąć, iż dla tego typu, rodzaju, charakteru i technologii robót podczas występowania w różnych okresach miesiąca oraz różnych dniach niekorzystnych warunków pogodowych brak było możliwości innego skoordynowania prac, tak aby na budowie nie było przestojów.

Były to podstawowe przyczyny opóźnień w realizacji przez stronę powodową robót objętych umową z dnia 4 czerwca 2012r. Przy czym nie można tracić z pola widzenia faktu, iż na dzień 4 listopada 2012r. zaangażowanie w ujęciu procentowym stopnia wykonania robót było w granicy 90-95% całego zakresu robót. Termin zakończenia prac wykonywanych w ramach inwestycji – kompleksowej termomodernizacji wybranych budynków był z góry narzucony przez pozwanego. Wprawdzie w umowie z dnia 4 czerwca 2012r. strony przewidziały możliwości zmiany jej postanowień, m.in. gdyby z uwagi na konieczność realizacji robót dodatkowych lub zamiennych doszło do konieczności wstrzymania lub opóźnienia prac na obiekcie (§ 16 ust. 2 lit. c umowy) bądź gdy konieczność zmiany była spowodowana wystąpieniem niezależnych od stron okoliczności, których nie można było przy dołożeniu należytej staranności przewidzieć w chwili zawarcia umowy, a które uniemożliwiają prawidłową realizację przedmiotu umowy zgodnie z jej postanowieniami (§ 16 ust. 2 lit. l umowy), jednakże pozwany chcąc uzyskać dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej musiał zakończyć prace do 31 grudnia 2012r., przy czym rozliczenie musiało być dokonane 2 tygodnie wcześniej. Pozwany nie miał możliwości negocjowania zmiany terminu zakończenia prac.

Na opóźnienia w wykonywaniu prac powoda miała wpływ także okoliczność, iż w tym samym miejscu i czasie pracę podjęła również zajmująca się montażem nowych klimatyzatorów. Jak wynika z poczynionych przez Sąd ustaleń, między podmiotami dochodziło do nieporozumień, brak było odpowiedniej koordynacji wykonywanych prac.

Zauważyć należy, iż powód stał na stanowisku, iż naliczona przez pozwanego kara umowna była zasadna za okres 5 dni.

Mając na uwadze postanowienia zawartej między stronami w dniu 4 czerwca 2012r. umowy, wysokość kary umownej za pierwsze 7 dni opóźnienia została przewidziana na 0,1% wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy, wskazanego w § 8 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia, liczone od dnia następnego po upływie tego terminu do dnia dokonania odbioru końcowego. Uwzględnwszy zatem przewidziane umową wynagrodzenie w kwocie 2.753.195,18 zł x 0,1 % x 5 dni, daje kwotę 13.765,97 zł.

Abstrahując od powyższego, zauważyć należy, iż pozwany w dniu 20 grudnia 2012r. wystawił notę księgową nr (...), z treści której wynika, iż obciążył powoda kwotą 404.719,70 zł tytułem kary umownej za nieterminową realizację robót zgodnie z umową z dnia 4 czerwca 2012r.

Przypomnieć tutaj należy, iż zgodnie z art. 499 k.c. potrącenie odbywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Ta instytucja prawa materialnego, unormowana została w art. 498 k.c., zgodnie z jego brzmieniem, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Oświadczenie o potrąceniu jest czynnością materialnoprawną, powodującą odpowiednie umorzenie wzajemnych wierzytelności, natomiast zarzut potrącenia jest czynnością procesową, polegającą na żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części z powołaniem się na okoliczności, że roszczenie objęte pozwem wygasło wskutek potrącenia (wyrok SN z dnia 23 stycznia 2004 r., III CK 251/02, Legalis nr 65113)

W aspekcie procesowym strona stosunku cywilnoprawnego może podnieść zarzut potrącenia wierzytelności w oparciu o oświadczenie złożone poza procesem, lub też dokonać czynności o dwojakim, mieszanym charakterze materialno-procesowym: zgłosić zarzut potrącenia wierzytelności, obejmujący także stosowne oświadczenie woli (w przypadku nie złożenia takiego oświadczenia wcześniej).

W rozpoznawanej sprawie, co należy podkreślić, strona pozwana w toku całego procesu nie zgłosiła zarzutu potrącenia przysługującej mu, w jego ocenie, wierzytelności z tytułu naliczonej kary umownej z wierzytelnością powoda z tytułu wynagrodzenia za wykonaną pracę na podstawie zawartej przez strony w dniu 4 czerwca 2012r. umowy. Ze zgromadzonego w sprawie materiału wynika jedynie, iż pozwany w dniu 20 grudnia 2012r. wystawił notę księgową nr (...) i obciążył powoda kwotą 404.719,70 zł tytułem kary umownej za nieterminową realizację robót zgodnie z umową z dnia 4 czerwca 2012r.

Konkludując powyższe, zwłaszcza mając na uwadze brak zgłoszenia przez pozwanego w niniejszym procesie zarzutu potrącenia, Sąd stanął na stanowisku, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Pozwany nie kwestionował faktu wykonania przez powoda wszystkich robót przewidzianych w umowie, żądanie oddalenia powództwa uzasadniał tym, iż powód nie dotrzymał terminu wykonania umowy, co było podstawą do naliczenia kary umownej.

Przewidziane umową wynagrodzenie powoda wynosiło 2.753.195,18 zł. Otrzymał on część wynagrodzenia na podstawie wystawianych faktur częściowych (w dniu 4 lipca 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 361 261,93 zł, w dniu 8 sierpnia 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 427 186,28 zł, w dniu 27 września 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 584 041,26 zł, w dniu 16 października 2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 646 981,98 zł oraz w dniu 10 grudnia

2012r. Faktura VAT nr (...) na kwotę 179 073,45 zł). W dniu 14 grudnia 2012r. w związku ze spisaniem protokołu na okoliczność odbioru robót remontowo budowlanych wykonywanych przez Przedsiębiorstwo Budowlano- (...), powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...), opiewającą na kwotę 569.736,84 zł. Uwzględnivszy wypłaconą przez pozwanego powodowi w dniu 14 stycznia 2013r. kwotę 165.017,14 zł oraz kwotę 13.765,97 zł z tytułu kary umownej, zasądzeniu podlegała kwota 390.953,73 zł.

W pozostałym zakresie (tj. 2 grosze) powództwo jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu.

Na końcu należało się odnieść do argumentacji strony pozwanej, iż roszczenie powoda jest niewymagalne, bowiem zgodnie z postanowieniami § 8 pkt 12 umowy, warunkiem wypłaty należności z faktury częściowej i końcowej było przedstawienie Zamawiającemu dowodu uregulowania 100 % należności na rzecz podwykonawców, a jak wskazał pozwany, po zejściu powoda z placu budowy na obiekcie znajdowali się inni niezgłoszeni pozwanemu podwykonawcy, na rzecz których powód do dziś nie uregulował wynagrodzenia.

Warunkiem wypłaty należności z faktury końcowej jest przedstawienie przez Wykonawcę pisemnych oświadczeń wszystkich podwykonawców o dokonaniu zapłaty na ich rzecz 100% należności za wykonane prace i użyte materiały przy realizacji inwestycji.

Zauważyć należy, iż w przypadku przyjęcia, iż roszczenie powoda jest niewymagalne, z uwagi na nierozliczenie się przez niego z podwykonawcami, to złożenie przez pozwanego przed procesem oświadczenia o potrąceniu, byłoby nieskuteczne.

Jednakże niezależnie od powyższego, jak wynika z dokonanych w niniejszej sprawie przez Sąd ustaleń faktycznych, powód rozliczył się z podwykonawcami, nie ma w tym zakresie żadnych zaległości.

W zakresie żądania zasądzenia odsetek sąd zważył, iż w myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Taką też podstawę prawną wskazał powód. Istotne jest więc ustalenie momentu, w którym dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Stosownie zaś do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W niniejszej sprawie powód wystawił pozwanemu w dniu 14 grudnia 2012r. fakturę VAT nr (...), z terminem płatności określonym na dzień 13 stycznia 2013r., a zatem zasadne jest zasądzenie odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od 14 stycznia 2013r. roku do dnia 31 grudnia 2015r., zaś od dnia 1 stycznia 2016r. (wobec zmiany brzmienia art. 359 k.c.) do dnia zapłaty, odsetek ustawowych za opóźnienie.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zapadło w oparciu o art. 100 zd. 2 k.p.c. zgodnie z brzmieniem którego Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania.

Zgodnie z zestawieniem kosztów procesu przedstawionym przez powoda, poniósł on koszty w łącznej wysokości 16.859,57 zł.

Na wskazaną kwotę złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł (ustalone zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490), opłata skarbową od pełnomocnictwa wynosząca 17 zł, opłata sądowa od pozwu – 4.887 zł oraz wydatek na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 3.585,45 zł, a także poniesione i udokumentowane koszty dojazdów powoda wraz z pełnomocnikiem – 1.170,12 zł. Wysokość kosztów

dojazdu została ustalona według zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. 2002r., Nr 27, poz. 271 ze zm.). Stosownie do w/w regulacji, koszt dojazdu rozliczany jest przez pomnożenie ilości przejechanych kilometrów samochodem osobowym o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ x 0,8358 zł. W związku ze stawiennictwem w Sądzie (7 rozpraw) strona wraz z pełnomocnikiem pokonywali jednym pojazdem o pojemności silnika powyżej 900 cm³ trasę W. – Ł. – W. /łącznie 200 km/, co łącznie stanowi koszt 1170,12 zł (200 km x 0,8358 zł x 7 rozpraw).

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 16.859,57 zł.

W toku procesu powstały nieuiszczone koszty sądowe, w postaci wynagrodzenia biegłego w kwocie 189,37 zł (k. 1005). Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 u.k.s.c., Sąd obciążył pozwanego.

z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.